

Místní národní výbor Mýto

1946 - 1958

Inventář

Číslo EL NAD: 72
Evidenční číslo pomůcky: 352

Obsah

Úvod.....	3
I. Vývoj původce archivního souboru.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru.....	6
III. Archivní charakteristika archivního souboru.....	6
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru.....	7
V. Záznam o uspořádání archivního souboru.....	7
Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury.....	8
Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk.....	9
Inventární seznam.....	10

Úvod

I. Vývoj původce archivního souboru

Původcem archivního souboru je Místní správní komise Mýto a Místní národní výbor Mýto vyvíjející svou činnost od 20. prosince 1945 do 30. června 1960. Obec spadala v letech 1945 – 1960 do politického okresu Tachov. Na základě reformy provedené zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení byl od 1. ledna 1949 zřízen Kraj Plzeňský, jehož součástí se stala i obec Mýto.

Podle vládního nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, částečně pozměněného vládním nařízením č. 44/1945 Sb., o rozsahu působnosti národních výborů, se v každé obci měl ustavit místní národní výbor. Jejich vnitřní složení, pravomoci, hospodaření, vedení a podepisování některých druhů písemností určovala Směrnice ministerstva vnitra č. 6 ze dne 19. května 1945 uveřejněná v Úředním listu republiky Československé a navazující Prozatímní organizační řád místních národních výborů z roku 1947. Tyto dokumenty rozlišovaly národní výbory na volený sbor složený z členů národního výboru, jeho složky (rada, předseda, referenti, komise) a úřad národního výboru.

Pro dočasnou správu obcí, kde pro převážnou většinu obyvatelstva státně nespolehlivého, tj. zejména v pohraničí, nemohl být ustaven místní národní výbor, byly jmenovány okresními národními výbory, resp. okresními správními komisemi místní správní komise, jejichž pravomoci byly stejné jako pravomoci místních národních výborů. Místní správní komise měly mít 3 až 6 jmenovaných členů, rovněž předseda místní správní komise byl jmenován, nikoliv volen.

Vzhledem k tomu, že osidlování obce Mýto probíhalo velmi pomalu, spravoval obecní záležitosti německý starosta (pravděpodobně Anton Träger) až do prosince 1945. Okresní správní komise v Tachově jmenovala dne 20. prosince 1945 Místní správní komisi v Mýtě pouze ve složení 2 členů (údajně v té době jediní čeští osídlenci) – předseda Stanislav Hokeš (národní správce na hospodářství a hostinci) a člen Josef Hejtmánek (národní správce mlýna). Až teprve dne 31. ledna 1946 byl jmenován Josef Charvát dalším členem MSK a zároveň novým předsedou místo dosavadního Stanislava Hokeše. Dosavadní předseda sám navrhl Josefa Charváta na funkci předsedy, neboť ten již v minulosti pracoval při vedení obecní agendy ve vnitrozemí.

Místní správní komise měly být nahrazeny místními národními výbory na základě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění podle § 1 a § 11, odst. 2 vládního nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do ústavodárného Národního shromáždění, ze dne 27. května 1946. Hlavním kritériem pro vznik místního národního výboru byl počet 50 platných voličských hlasů v obci. Pokud počet platných hlasů nedosáhl tohoto počtu, fungovala v obci i nadále místní správní komise nejdéle do roku 1950, kdy byla na základě vládního nařízení č. 14/1950 Sb. přeměněna na místní národní výbor. V Mýtě se voleb zúčastnilo 28 oprávněných voličů, takže v obci působila i nadále místní správní komise.

Na základě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění konaných dne 26. května 1946 došlo ke změnám ve složení MSK v Mýtě a proběhla volba MSK. Od 1. června 1946 se předsedou stal Jan Košťál, místopředsedou Josef Magula, pokladníkem Jan

Němec, zásobovacím referentem Jaroslav Cajthaml, zemědělským referentem Vojtěch Špindler, kulturním a sociálním referentem Josef Hejtmánek. ONV v Tachově jmenoval takto zvolenou MSK dne 22. srpna 1946. Ustavující schůze se konala dne 31. srpna 1946, kde všichni jmenovaní členové složili slib. Následovala volba obecní finanční komise ve složení – Rudolf Magula, Jaroslav Hejtmánek a 2 náhradníci – Peter Zemko, Michal Keresteš. V roce 1947 se odstěhovali z obce dva členové MSK (Josef Magula a Jaroslav Hejtmánek), a proto došlo dne 18. května 1947 ke zvolení nových členů – Josefa Zemka a Zdeňka Vaňka (učitel). Následovaly další volby nových členů MSK – Michala Keresteše dne 26. července 1947 (místo Jaroslava Cajthamla) a dne 23. května 1948 Rudolfa Maguly (místo Jana Němce).

Ke zrušení MSK a vytvoření MNV došlo v červnu 1949. Na žádost MAV NF v Mýtě ze dne 1. června 1949 povolil ONV v Tachově navrženou změnu vzhledem k tomu, že v obci v té době bylo již 71 oprávněných voličů a dne 9. června 1949 jmenoval 9 členů MNV – Jan Košťál (předseda), Jan Ivančák (náměstek předsedy), Rudolf Magula, Vojtěch Špindler (pokladník), Michal Keresteš, Stanislav Hokeš (zemědělský referent), František Mužík, Vilem Turčín, Jaroslav Cajthaml (člen rady) a 5 náhradníků (Petr Zemko, Josef Horváth, Jindřich Popek, Jan Ondič, Miloslav Hess).

Reorganizace MNV proběhla v květnu 1950 podle § 27 odst. 1, vládního nařízení č. 14/1950 Sb., o organizaci místních národních výborů, na návrh MAV NF. Navržen byl 15 členný MNV – Jaroslav Cajthaml, Vojtěch Špindler, Michal Keresteš, Stanislav Hokeš, František Mužík, Vilem Turčín, Petr Zemko, Josef Horváth, Jindřich Popek, Aloisie Kabelová, Bohumil Popek, Josef Hejtmánek, Václav Kabele, Jan Krivák, Jan Hnída. Na ustavující schůzi konané dne 3. května 1950 byl zvolen předsedou MNV Jaroslav Cajthaml, náměstkem předsedy Stanislav Hokeš, finančním referentem Vojtěch Špindler, školským referentem Bohumil Popek, vyživovacím referentem Josef Hejtmánek. Následovala volba komise finanční, zemědělské, vyživovací, osvětové.

Funkci tajemníka vykonával současně v Lučině a Mýtě Jaroslav Křepinský, kterého s účinností od 1. března 1953 nahradil František Strejc. Okresní národní výbor v Tachově svým usnesením ze dne 11. září 1953 rozhodl o reorganizaci obvodů místních tajemníků v okrese Tachov v rámci úspornosti ve veřejné správě s účinností od 1. října 1953 a novým tajemníkem se stal Jaroslav Cirman pro obce Mýto a Studánka.

Do struktury národních výborů pak významně zasáhl až ústavní zákon č. 12/1954 Sb., o národních výborech a na něj navazující zákony a vládní nařízení č. 13/1954 Sb., o národních výborech, č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů, č. 16/1954 Sb., o změnách územních obvodů některých národních výborů a č. 23/1954 Sb., o organizaci výkonných orgánů národních výborů. Dosavadní struktura národních výborů zůstala těmito normami v podstatě nedotčena, pouze v sídlech krajských národních výborů vznikly městské národní výbory. Poměrně zásadně však byla změněna jejich vnitřní organizace zrušením referentského systému, jehož místo zaujaly jednotlivé odbory národních výborů v jejichž čele již nestáli členové rady, nýbrž úředníci.

Podle § 3, odst. 5 zákona č. 13/1954 Sb. se volil do místních národních výborů 1 člen nejméně na 100 obyvatel a nejvýše na 200 obyvatel podle velikosti obce. V obcích do 900 obyvatel se volí 9 členů. Místní národní výbory se měly scházet ke svým zasedáním nejméně jedenkrát za měsíc (§10). Rada národního výboru se skládala z předsedy NV, jeho náměstka, popř. náměstků, tajemníka a ostatních členů rady. Všichni členové rady byli voleni národním výborem na jeho prvním zasedání. Národní výbor mohl svou radu i její jednotlivé členy kdykoli odvolat.

Podle zákona č. 14 /1954 Sb., o volbách do národních výborů, byly uskutečněny první volby členů národních výborů všemi občany, majícími volební právo. Volební období bylo stanoveno na tři roky. První volby do místních národních výborů se konaly 16. května 1954.

Do voleb v květnu 1954 bylo navrženo 9 kandidátů – Vojtěch Špindler, František Mužík, Petr Zemko, Josef Horváth, Aloisie Kabelová, Bohumil Popek, Josef Kokoška, Anna Repiaková, Anna Janečková. Ze zápisu o hlasování a sčítání hlasů vyplývá, že všichni kandidáti byli zvoleni. S účinností od 1. června 1954 byl předsedou zvolen Josef Horváth, tajemníkem Josef Kokoška, pokladní a účetní službu vedl Jaroslav Křepinský. Funkce dalších členů MNV a volbu jednotlivých komisí nelze zjistit vzhledem k absenci písemností.

V roce 1956 se z obce odstěhovali 2 členové MNV (Bohumil Popek a Aloisie Kabelová), a proto se dne 26. května 1956 konaly doplňovací volby do MNV. Zvoleni byli Vilem Turčín a Miloslav Hess.

V následujících volbách konaných dne 19. května 1957 bylo zvoleno 9 členů do MNV – Vojtěch Špindler, František Tomčovicík, Josef Horváth, Josef Kokoška, Anna Repiaková, Anna Janečková, Jan Putiš, Josef Holman, Vilem Turčín. Ustavující schůze nově zvoleného MNV se konala dne 30. května 1957. Novým předsedou byl zvolen Josef Holman, tajemníkem opět Josef Kokoška a dalšími členy rady Vojtěch Špindler (též člen zemědělské komise a předseda JZD) a Jan Putiš. Účetní službu vedl Jaroslav Křepinský. Následovala volba jednotlivých komisí – zemědělské (předseda Josef Horváth), finančně rozpočtové (předseda Jan Putiš), zdravotnické a kulturní (předsedkyně Anna Repiaková). Výbor žen byl v obci ustanoven, ale nevykonával žádnou činnost.

Kvůli absenci archiválií lze některé informace o činnosti MNV získat ze zápisů revizních zpráv prováděných ONV v Tachově. Z těchto zpráv vyplývá, že činnost MNV a stálých komisí byla zcela nedostačující, někteří funkcionáři neplnili svoje úkoly a tím porušovali tehdy platné zákony a nařízení. Například předseda MNV Holman podle těchto zpráv nejevil o práci zájem kvůli nadměrnému požívání alkoholu, býval i několik dnů neznámý a netajil se tím, že chce z obce odejít.

S účinností od 1. července 1960 došlo na základě zákona č. 36/1960 Sb. k reorganizaci okresu Tachov, do něhož byly zahrnuty nejen obce stávajícího okresu Tachov, ale i část obcí náležejících dosud pod správu ONV Stříbro, ONV Mariánské Lázně a ONV Horšovský Týn. Obec Mýto náležela i nadále pod správu ONV Tachov. Zároveň došlo k reorganizaci krajů a sloučením Plzeňského a Karlovarského kraje vznikl kraj Západočeský.

K zániku MNV v Mýtě došlo sloučením obce Mýto s obcí Lučina s účinností od 1. července 1960. S MNV Lučina byly v roce 1960 sloučeny dále obce Milíře, Obora, Svobodka a osady Dolní Výšina a Zadní Milíře. Toto sloučení však nebylo definitivní. K zániku obce Lučina došlo v souvislosti s budováním přehradní nádrže Lučina a s účinností od 26. listopadu 1971 byl MNV Lučina přejmenován na MNV Milíře a místní část obce Mýto byla při této příležitosti z působnosti MNV Lučina vyčleněna a přičleněna k obci Tachov.

Předsedové MSK a MNV v Mýtě v letech 1945 – 1960

jméno předsedy	ve funkci od	ve funkci do
Stanislav Hokeš	20. 12. 1945	31. 1. 1946 (MSK)
Josef Charvát	31. 1. 1946	květen 1946 (MSK)
Jan Košťál	1. 6. 1946	květen 1949 (MSK)
	9. 6. 1949	květen 1950 (MNV)
Jaroslav Cajthaml	3. 5. 1950	květen 1954
Josef Horváth	1. 6. 1954	květen 1957
Josef Holman	1. 6. 1957	30. 6. 1960

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

Písemnosti MNV byly uloženy ve spisovně původce, jak o tom vypovídají dochované zprávy z dohlídek písemností MNV. První z nich proběhla v úřadovně MNV již v roce 1953. Při ní bylo nalezeno 5 knih bývalého „Deutsche Landwirtschaftsgenossenschaft“, které však byly rovnou vyřazeny. Dále byly prověřeny spisy z let 1945 – 1949. Ve zprávě je však uvedeno, že „pro okresní archiv se nic důležitého nezjistilo, ani po stránce katastrální, památkové, vodoprávní, persekuce, menšinového nebo politického boje.“ Proto byly všechny písemnosti z uvedených let (cca 150 – 200 kg) rovněž vyřazeny. Přesto byla část spisů vybrána a uložena do desek do skříně. V zápisu je také zmínka, že v roce 1947 v obci byla německá kronika obce, která je však od té doby neznámá.

Další zápis o kontrole spisovny MNV sepsaný již okresním archivářem A. Zbořilem pochází z 29. října 1957. Při této kontrole byly nalezeny přihlášky Němců a prvních osídlenců (inv. č. 7 – 8), podací protokol německé samosprávy (AO Mýto inv. č. 2), volební spisy a voličské seznamy z roku 1954. Nalezený materiál byl patrně ihned odvezen do Okresního archivu Tachov, protože na EL JAF je zmínka o tom, že evidované archiválie byly převzaty 29. října 1957 (č. přírůstku 40). Patrně však byla přivezena pouze část písemností. Z EL JAF totiž není jasné, o jaké archiválie a v jakém množství se jednalo. Podle tematického popisu fondu se však mělo jednat pouze o přihlášky Němců a prvních osídlenců (inv. č. 7 – 8). Co se stalo se zbytkem písemností není vůbec jasné. Již zpráva z roku 1957 mluví o tom, že spisovna nebyla nijak uspořádána a okresní archivář prověřil pouze její část. Po zrušení MNV Mýto byly písemnosti buďto zničeny rovnou nebo byly předány nástupnickému MNV Lučina, kde je čekal stejný osud. Jediná zmínka je o razítkách MNV Mýto, které nástupnické MNV Lučina předalo Odboru pro vnitřní věci ONV Tachov 15. srpna 1961. Odtud se neznámo kdy a jak dostala razítka do okresního archivu.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Před zahájením pořádání byl archivní soubor MNV Mýto tvořen 1 podacím protokolem, 1 kartonem a 8 razítky z let 1945 – 1960. Při inventarizaci archivního souboru byly prověřeny archiválie nástupnických MNV Lučina, MNV Milíře a MNV Tachov, kde nebyly nalezeny žádné písemnosti týkající se MNV Mýto.

V archivním souboru MNV Mýto byla provedena vnitřní skartace (Protokol o vyřazení dokumentů ve vnitřní skartaci č. j.: SOAP/090-0267/2009-40.02 z 06. 05. 2009 a schválený č. j.:SOAP/008-1525-1528/2009), při níž bylo vyřazeno 8 razítek z let [1949 – 1960] (viz otisky) v celkovém rozsahu 0,11 bm.

V současnosti je archivní soubor MNV Mýto tvořen 1 podacím protokolem a 1 kartonem v celkovém rozsahu 0,14 bm.

Archivní soubor byl uspořádán podle Metodického pokynu pro inventární zpracování archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni č. j. SOAP/006-3120/2007.

Fyzický stav archivního souboru je dobrý.

Dochované archiválie jsou II. kategorie.

Jazykem archivního souboru je čeština.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Vzhledem k zanedbatelnému rozsahu archivního souboru MNV Mýto lze poměrně těžko hovořit o konkrétní využitelnosti dochovaných písemností. Při práci s archiváliemi uloženými v archivním souboru MNV Mýto je třeba postupovat v součinnosti s dalšími archivními prameny, vztahujícími se k dané lokalitě (např. ONV Tachov), popř. s regionální literaturou.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky

Archivní soubor MNV Mýto uspořádala a inventární pomůcku sestavila Jana Zimová v květnu 2009 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově, 22. října 2009

Jana Zimová

Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury

I. Prameny

Státní okresní archiv Tachov

Archivní soubory:

Okresní národní výbor Tachov, sign. I/21/ M 2, Obecní záležitosti jednotlivých obcí, 1945 – 1952 (Mýto)

Okresní národní výbor Tachov, sign. I/21, 1945 – 1947 (Mýto)

Okresní národní výbor Tachov, sign. I/21, Evidenční listky členů MSK / MNV 1946 – 1949 (Mýto)

Okresní národní výbor Tachov, sign. 53, Zápisy z porady vedoucích oddělení ONV, seznamy tajemníků 1953 – 1954

Okresní národní výbor Tachov, sign. 52, Reorganizace MNV 1950 – 1953

Okresní národní výbor Tachov, sign. 129, Zápisy z revizí zrušených MNV, Mýto
1955 – 1962

Okresní národní výbor Tachov, sign. 102, Zápisy ze schůzí rady MNV, obce M – P, 1958

Okresní národní výbor Tachov, sign. 603, Zprávy o volbách do MNV 1954 a doplňovacích volbách

Okresní národní výbor Tachov, sign. 603, Konečné výsledky voleb do MNV, obce K – V, 1957

Okresní národní výbor Tachov, sign. 604/1 Slučování obcí a změny hranic obcí 1952 – 1989

Prameny tištěné

Sbírka zákonů republiky Československé – ročníky 1949, 1950, 1954

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé – ročník 1945, 1948

Sbírka zákonů Československé socialistické republiky – ročník 1960

Úřední list republiky Československé – ročník 1945

Volby do ústavodárného Národního shromáždění dne 26. května 1946, část II. Volební výsledky podle obcí, sešit 2. Volební kraj V – VII Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, in: Zprávy Státního úřadu statistického, řada B, číslo 4 – 6, ročník XXVII. (1946) číslo 26 – 28

II. Literatura

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích : od počátků státu po současnost*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005

Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk

AO – archiv obce

bm – běžný metr

č. – číslo

č. j. – číslo jednací

čp. – číslo popisné

ČR – Česká republika

EL NAD – evidenční list Národního archivního dědictví

EL JAF – evidenční list jednotného archivního fondu

ev. – evidenční

inv. č. – inventární číslo

JZD – jednotné zemědělské družstvo

kart. – karton

KSČ – Komunistická strana Československa

MAV NF – místní akční výbor Národní fronty

MNV – místní národní výbor

MSK – místní správní komise

odst. – odstavec

ONV – okresní národní výbor

Sb. – sbírky

sign. – signatura

Inventární seznam

Úřad národního výboru**Spisový materiál****A. Registraturní pomůcky**

1	Podací protokol 10. 6. 1949 – 25. 5. 1952	1949 – 1952	R 1

B. Spisy**Statutární záležitosti organizace, kontrola**

2	Revize místních názvů pro nový lexikon obcí (Hamr / Wafenhammer/ – samota)	1958	N 1

Volby

3	Volby (voličské seznamy, vyhlášky, pokyny, směrnice, volby 1946 a 1948)	1946 – 1948	N 1

Organizace činnosti národního výboru

4	Oběžníky, nařízení, vyhlášky	1946 – 1949	N 1

Požární ochrana

5	Zápis o ustavující schůzi dobrovolného hasičského sboru	1947	N 1

Evidence obyvatelstva

6	Odsun Němců (seznamy Němců k odsunu, nařízení)	1946	N 1
7	Policejní odhlášky odsunutých Němců	1946	N 1

Evidence a správa majetku

8	Přihlášky majetkové podstaty, která propadla konfiskaci (pro Němce)	1946	N 1
9	Přihlášky k soupisu nepřátelského majetku	1946 – 1947	N 1

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
10	Konfiskace majetku podle dekretu č. 108/1945 Sb., vyhlášky, pokyny, národní správa, vyúčtování a platební výměry za užívání domů a bytů, seznamy domů určených k přidělu	1946 – 1950	N 1
Zemědělství			
11	Zemědělská půda (protokoly o předběžné likvidaci hospodaření na zemědělských usedlostech čp. 4, 10, 11, 14, 17, 18, 20, 34)	1953	N 1

Název archivu:	Státní okresní archiv Tachov
Název archivní pomůcky (archivního souboru):	Místní národní výbor Mýto
Značka archivního souboru:	MNV Mýto
Časový rozsah:	1946 – 1958
Počet evidenčních jednotek:	2 (1 podací protokol, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	11
Rozsah bm:	0,14
Stav ke dni:	22. října 2009
Archivní soubor zpracovala:	Jana Zímová
Pomůcku sestavila:	Jana Zímová
Počet stran:	13
Počet exemplářů:	5
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl SOAP/090-0603/2009